

Dosarul nr.2r-540/23

2-22097902-01-2r-29112023

Instanța de fond: Judecătoria Hîncești, sediul Central – E. Bulat

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – D. Dulghieru, A. Malîi, V. Sîrbu

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Rotaru împotriva lui Iacob Rotaru privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor,

împotriva încheierii din data de 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Iacob Rotaru cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, s-a restituit apelul depus de Iacob Rotaru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

constată:

La 06 iulie 2022 Natalia Rotaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iacob Rotaru privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Prin hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Central din 16 noiembrie 2022 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Victor Mereuță, în interesele Nataliei Rotaru, s-a încasat de la Iacob Rotaru în beneficiul Nataliei Rotaru, pensia de întreținere a copilului minor xxxxx, în mărime de 1 500 lei lunar, începând cu data adresării în judecată până la majoratul copilului și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540 lei. În rest acțiunea în partea încasării pensiei de întreținere în cuantumul solicitat de reclamantă s-a respins ca neîntemeiată. (f.d.19)

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 octombrie 2023, avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru, a depus cerere de apel, prin care a solicitat repunerea în termen al apelului, admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe. (f.d.34-35)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 08 noiembrie 2023 a respins cererea lui Iacob Rotaru cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit apelul depus de Iacob Rotaru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d. 57-61)

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău. (f.d.68-71).

În motivarea recursului avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru, a invocat dezacordul cu soluția instanței de apel, considerând că prin încheierea contestată i se îngrădește accesul liber la justiție, astfel limitându-i-se dreptul la un proces echitabil.

În acest sens a menționat că la 20 iulie 2022 a încheiat cu Natalia Rotaru contractul nr. 1-1163 privind stabilirea domiciliului, plata pensiei de întreținere și modul de participare la educația copilului. Conform contractului Iacob Rotaru s-a obligat din momentul semnării și până la atingerea majoratului copilului minor să achite pensia de întreținere a copilului minor pe contul Nataliei Rotaru în sumă de 3 000 lei lunar.

Iacob Rotaru a susținut că la data încheierii contractului nr. 1-1163 Natalia Rotaru nu l-a informat că a depus cerere de chemare în judecată privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor. Ulterior, la 23 iulie 2022 Iacob Rotaru a plecat la muncă peste hotarele țării și a revenit în țară la 11 septembrie 2023.

În aceste circumstanțe recurentul a menționat că nu a cunoscut despre litigiul inițiat de Natalia Rotaru împotriva acestuia cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, despre existența litigiului a aflat la mijlocul lunii septembrie 2023, când a revenit în țară.

Avocatul Radu Dubceac a indicat că examinarea cauzei a avut loc în lipsa lui Iacob Rotaru, care nu cunoștea că pe rolul Judecătoriei Hîncești, sediul Central se afla prezentul litigiu, deoarece nici acesta personal și nici o rudă de a sa nu a recepționat citația instanței de fond, iar semnătura aplicată pe avizul de recepție nu îi aparține acestuia și nici a unei rude de a sa.

Argumentul instanței de apel, precum că Iacob Rotaru nu a demonstrat că în perioada respectivă nu s-a aflat pe teritoriul țării, este considerat neîntemeiat de către avocatul Radu Dubceac, deoarece apelantul a probat că în perioada 23 iulie 2022-11 septembrie 2023 nu s-a aflat pe teritoriul țării, astfel, nu a avut posibilitatea de a contesta hotărârea instanței de fond în termen.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 08 noiembrie 2023 și expediată participanților la proces, la 23 noiembrie 2023, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește. (f.d.62)

Avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru, s-a conformat prevederile legale și a depus recurs la 22 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, în format pdf, iar la 23 noiembrie 2023 recursul a fost depus semnat olograf la Curtea de Apel Chișinău.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 06 iulie 2022 Natalia Rotaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iacob Rotaru privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Prin încheierea din 15 iulie 2022 Judecătoria Hîncești, sediul Central a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Rotaru, stabilind ședința de judecată pentru data de 26 septembrie 2022, ora 09:00. (f.d. 10)

La 15 iulie 2023 Judecătoria Hîncești, sediul Central a expediat în adresa pârâtului Iacob Rotaru copia încheierii și a acțiunii, totodată l-a informat despre locul, data și ora ședinței de judecată. (f.d.11)

Potrivit avizului de recepție DS8006721183AS, Iacob Rotaru a recepționat citația la 21 iulie 2022. (f.d 12)

Judecătoria Hîncești, sediul Central prin hotărârea din 16 noiembrie 2022 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Victor Mereuță, în interesele Nataliei Rotaru, a încasat de la Iacob Rotaru în beneficiul Nataliei Rotaru, pensia de întreținere a copilului minor xxxxx, în mărime de 1 500 lei lunar, începând cu data adresării în judecată până la majoratul copilului și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540 lei. (f.d.19)

La 06 octombrie 2023, avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru, a depus cerere de apel, prin care a solicitat repunerea în termen al apelului, admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe. (f.d.34-35)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 08 noiembrie 2023 a respins cererea lui Iacob Rotaru cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit apelul depus de Iacob Rotaru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d. 57-61)

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Conform prevederilor art. 362, alin. (1), alin. (3) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă odată cu expirarea termenului prevăzut de lege încetează dreptul de a efectua actul de procedură, iar nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din acest drept, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost adoptat, la 16 noiembrie 2022.

În circumstanțele cauzei civile respective, termenul de declarare a apelului de 30 de zile a început să curgă, de la 17 noiembrie 2022, ziua imediat următoare datei adoptării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 16 decembrie 2022.

Iacob Rotaru și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la 06 octombrie 2023, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, a solicitat repunerea în termen, menționând că nu a cunoscut despre faptul examinării cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către

Natalia Rotaru împotriva lui Iacob Rotaru privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, despre hotărârea adoptată pe caz a aflat în luna septembrie 2023, când a revenit în Republica Moldova.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă și anume art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces, nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Legiuitorul prin instituirea termenelor procedurale a urmărit respectarea regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, care pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de altă parte contracarează exercitarea cu rea-credință de către participanții la proces a drepturilor procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Iacob Rotaru a beneficiat de acest drept și a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând faptul că termenul a fost omis, deoarece nu a cunoscut că pe rolul instanței de judecată se află cauza civilă intentată de Natalia Rotaru privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, iar despre hotărârea adoptată pe caz a aflat în luna septembrie 2023, când a revenit în Republica Moldova.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind neîntemeiat acest argument, ori materialele cauzei atestă că la 21 iulie 2022 recurentul a recepționat copia acțiunii și citația prin care a fost informat despre locul, data și ora ședinței de judecată, iar faptul că a aflat despre hotărârea contestată în luna septembrie 2023, când a revenit în țară, nu constituie prin prisma art.116 alin. (1) din Codul de procedură civilă temei de repunere în termen. Instanța de recurs subliniază că recurentul, cunoscând că pe rolul instanței de judecată se află cauza civilă unde are calitatea de pârât și că urmează să părăsească țara nu a depus diligență în scopul apărării drepturilor sale și să delege împuternici unui reprezentat de ai reprezenta interesele în instanța de judecată, inclusiv de a contesta în termen hotărârea instanței de fond.

În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către Iacob Rotaru a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 16 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ori recurentul, cunoscând despre inițierea procesul civil împotriva sa, chiar și în condițiile neprezentării la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesat în soarta soluționării litigiului în care are statut de pârât, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând un comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Argumentul recurentului că semnătura aplicată pe avizul de recepție a citației la 21 iulie 2022 nu i-ar aparține nici lui, nici rudelor sale, nu poate fi reținut odată ce acesta nu a fost probat. Mai mult, pe avizul de recepție DS8006721183AS este menționat expres numele recurentului Iacob Rotaru, citația fiind trimisă pe adresa de domiciliu a recurentului s. xxxxx, str. xxxxx, Hîncești. (f.d. 12,28)

Totodată, argumentul recurentului că s-a aflat peste hotarele țării și nu a cunoscut

despre existența cauzei civile menționate și a hotărârii nu poate fi reținut în folosul dânsului, or, Iacob Rotaru a părăsit țara la 23 iulie 2022, iar notificarea despre locul, data și ora ședinței de judecată a recepționat-o la 21 iulie 2022, adică încă când se afla în țară.

Deci, Iacob Rotaru trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei și să depună apelul în termen.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de către Iacob Rotaru din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect instanța de recurs notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Radu Dubceac, în interesele lui Iacob Rotaru.

Se menține încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Rotaru împotriva lui Iacob Rotaru privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Decizia este irevocabilă

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă